

Силабус освітнього компонента
Програма навчальної дисципліни

**Іноземна мова за професійним
спрямуванням**

Шифр та назва спеціальності

G9 – Прикладна механіка

Спеціалізація

Інститут

ННІ Механічної інженерії і транспорту

Кафедра

Іноземні мови

Освітня програма

Моделювання технічних систем

Тип дисципліни

Обов'язкова

Рівень освіти

Другий (магістерський)

Форма навчання

Денна

Семестр

2

Мова викладання

Українська, англійська

Викладачі, розробники

Карасьова Олена В'ячеславівна

olena.karasiova@khpі.edu.ua

Кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри іноземних мов НТУ «ХПІ».

Досвід роботи викладачкою – 24 роки.

Авторка та співавторка понад 100 наукових та методичних праць та 1 посібника.

Провідна лекторка з дисциплін «Англійська мова», «Англійська мова за професійним спрямуванням.»

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Курс «Іноземна мова за професійним спрямуванням» охоплює всі аспекти володіння мовою: аудіювання, діалогічне та монологічне мовлення, різні види читання, писемне мовлення, пошук інформації іноземною мовою, академічне усне та писемне мовлення і є навчальною дисципліною з циклу спеціальної обов'язкової підготовки за спеціальністю G9 – Прикладна механіка. Дисципліна викладається у 2 семестрі у обсязі 90 години: лекції – 16 годин, практичні заняття – 16 годин, самостійна робота – 58 годин. Вивчення дисципліни завершується заліком.

Мета та цілі дисципліни

Сформуувати у магістрів загальні та професійно-орієнтовані комунікативні мовленнєві компетенції для забезпечення їх ефективного спілкування в академічному та професійному середовищі.

Сприяти формуванню у магістрів здібностей розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру з використанням спеціальних та загальних компетенцій, набутих при вивченні іноземної мови.

Сприяти розвитку навичок самостійного навчання, підтримки належного рівня знань, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації засобами іноземної мови

Формат занять

Практичні заняття, консультації, самостійна робота. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у прикладній механіці або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК2. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність до спілкуватися іноземною мовою.

ФК2. Здатність описати, класифікувати та змодельовати широке коло технічних об'єктів та процесів, що ґрунтується на глибокому знанні та розумінні теорій та практик механічної інженерії, а також знаннях суміжних наук.

ФК4. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, знання та пояснення до фахівців і нефаківців, зокрема і в процесі викладацької діяльності.

ФК6. Здатність генерувати нові ідеї та уміння обґрунтувати нові інноваційні проекти та просувати їх на ринку.

Результати навчання

РН1. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання новітніх методів та методик проектування, аналізу і дослідження конструкцій, машин та/або процесів в галузі машинобудування та суміжних галузях знань.

РН2. Розробляти і ставити на виробництво нові види продукції, зокрема виконувати дослідно-конструкторські роботи та/або розробляти технологічне забезпечення процесу їх виготовлення.

РН6. Розробляти, виконувати та оцінювати інноваційні проекти з урахуванням інженерних, правових, екологічних, економічних та соціальних аспектів.

РН7. Зрозуміло і недвозначно презентувати результати досліджень та проектів, доносити власні висновки, аргументи та пояснення державною та іноземною мовами усно і письмово колегам, здобувачам освіти та представникам інших професійних груп різного рівня.

РН8. Оволодівати сучасними знаннями, технологіями, інструментами і методами, зокрема через самостійне опрацювання фахової літератури, участь у науково-технічних та освітніх заходах.

РН10. Вести пошук необхідної інформації в науково-технічній літературі, електронних базах та інших джерелах, засвоювати, оцінювати та аналізувати цю інформацію.

РН11. Розробляти управлінські та/або технологічні рішення за невизначених умов та вимог, оцінювати і порівнювати альтернативи, аналізувати ризики, прогнозувати можливі наслідки.

РН13. Вміти здійснювати збір, опрацювання, аналіз, систематизацію науково-технічної інформації, уникаючи при цьому плагіату, формувати і виносити судження, розробляти презентації та публікації.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни: 90 год.: Лекції - 16 год., Практичні заняття – 16 год., Самостійна робота – 58 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Іноземна мова (в обсязі бакалаврської програми)

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

На практичних заняттях проводяться бесіди (з викладачем та одногрупниками), робота в парах та групах, виконання ситуативних завдань, робота за підручниками і посібниками, рольові ігри, написання листів, документів, рефератів, пошук інформації в друкованій літературі за завданням

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Теми лекцій	Кількість годин
1. Лексико-стилістичні та граматичні особливості науково-професійного тексту.	2
2. Жанри науково-професійної літератури. Пошук, читання та обробка інформації у професійній та науковій сфері.	2
3. Типові функціональні структури науково-професійної англійської мови.	4
4. Інтерпретація візуальних засобів, що супроводжують текст.	2
5. Науково-письмова комунікація. Написання тез. Реферування. Анотування.	2
6. Наукова стаття.	2
7. Діалогічне мовлення на фахові теми.	2

Практичні заняття

За наявності

Теми практичних/семінарських занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти <i>a</i>
Тема 1. Лексико-стилістичні та граматичні особливості науково-професійного тексту. Стиль англомовного науково-професійного тексту. Терміни, інтернаціоналізми. Умовні позначення, символи, скорочення. Типові граматичні структури. Поняття еквіваленту. Обмеженість можливостей машинного перекладу. Методи роботи по формуванню глосарію.	4	0,125
Тема 2. Жанри науково-професійної літератури. Лінгвістичні особливості основних жанрів наукових публікацій: стаття, доповідь, тези, анотація, реферат, наукова стаття, тощо. Види наукової публікації: теоретична, проблемна, дискусійна, полемічна, тощо. Глобальна наукова мова.	2	0,0625
Тема 3. Пошук, читання та обробка інформації у професійній та науковій сфері. Види інформації: основна, додаткова, для пояснення, для аргументації, для ілюстрації, для дискусії. Стратегії пошуку та підбору інформації.	2	0,0625

Читання: пошукове, переглядове, ознайомче, вивчаюче.
 Структура тексту. Слова-маркери.
 Обробка іншомовної інформації: структурування, аналіз,
 визначення головних ідей, висновки, систематизація, тощо.

Тема 4. Типові функціональні структури науково-професійної англійської мови. Система та призначення типових функціональних структур. Робота з мовленнєвими кліше та патернами.	6	0,1875
Тема 5. Інтерпретація візуальних засобів, що супроводжують текст. Опис візуальних засобів (графіків, таблиць, схем, рисунків, тощо). Узагальнення основних результатів спостереження або експерименту у графічному вигляді.	4	0,125
Тема 6. Науково-письмова комунікація. Написання тез. Способи наукового викладення: опис, оповідь, міркування. Структурно-сміслові моделі наукового викладення. Формулювання заголовку наукової роботи. Застосування функціональних структур у науково-письмовій комунікації.	2	0,0625
Тема 7. Реферування. Призначення і структура реферату. Види рефератів. Лінгвістичні особливості рефератів.	2	0,0625
Тема 8. Анотування. Методика анотування. Основні вимоги щодо мови наукових тез.	4	0,125
Тема 9. Наукова стаття.	2	0,0625
Тема 10. Діалогічне мовлення на фахові теми	4	0,125
Загальна кількість годин	32	1

Лабораторні заняття

За наявності

Контрольні роботи

За наявності

Теми контрольних робіт

**Вагові
коефіцієнти *b***

Самостійна робота

До самостійної роботи відноситься самостійне опрацювання теоретичного матеріалу та виконання індивідуального завдання (за наявності).

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення	Кількість годин
Тема 1. Формування термінологічного глосарію за фахом, магістерської роботи. Підтеми / перелік питань ...	2
Тема 2. Відпрацювання читання термінів та інтернаціональних слів. Завдання на засвоєння типових лексико-граматичних структур. Підтеми / перелік питань ...	2
Тема 3. Читання автентичної літератури за фахом. Структурування, аналіз, визначення головних ідей, висновки, систематизація прочитаного.	2
Тема 4. Читання автентичної літератури за фахом. Опис графіків.	4
Тема 5. Описи наукових робіт за структурно-смысловими моделями: констатація факту-доказ-висновок, констатація факту-коментування факту-висновок, теза-антитеза-доказ-висновок.	2
Тема 6. Написання тез доповіді на конференцію.	2
Тема 7. Написання реферату до автентичної літератури за фахом.	12
Тема 8. Написання анотацій до автентичної літератури за фахом.	2
Тема 9. Формування глосарію для написання статті з теми свого наукового дослідження.	2
Тема 10. Підготовка матеріалів для обговорення основних тенденцій розвитку спеціальності, магістерської роботи, результатів своїх наукових досліджень.	2
Загальна кількість годин	32

Тематика індивідуальних завдань

За наявності

Відомості щодо індивідуального завдання (за наявності): реферат, розрахунково-графічна робота, розрахункова робота, контрольна робота, курсова робота (проект). Основні вимоги до виконання (обсяг, строки виконання тощо).

Теми індивідуального завдання

Реферат з теми магістерської роботи	
Загальна кількість годин	20

Неформальна освіта

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Список джерел інформації та матеріалів, оформлений згідно зі стандартом. Можна виділити розділи списку. Наприклад, «Основна література», «Додаткова література» тощо.

Основна література

1. Методичні вказівки з англійської мови для академічних цілей для студентів 5 та 6 курсів: «Вчимося писати наукові статті» (частина 1)» = Academic English learner guide for 5 and 6-year students «Learning to write scientific papers» (part 1)/ уклад. Т.Є. Гончаренко, Л.В.Дьомочка, В.В. Гращенкова Харків: НТУ «ХПІ», 2023. 45 с.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/items/d3184284-e48b-44c9-9f4f-6eb7690ad1c9>
2. . Анутовання та реферування англійського тексту = Annotating and abstracting the english text : навч.-метод. посібник / Н. В. Тичина, О. О. Мартинчук ; НТУ «ХПІ». — Харків : НТУ «ХПІ», 2016. — 204 с.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/42265>
3. Kalpakjian S., Schmid R. Manufacturing Engineering and Technology. Eighth edition in SI units. Pearson Education Limited, 2023. 132 p.
https://api.pageplace.de/preview/DT0400.9781292422299_A42937630/preview-9781292422299_A42937630.pdf.
4. Sadkovska V.A./ Tkachenko S.S./ Gutnik M.O. History of Science and Technology for International Students // НТУ «ХПІ», 2020р.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/entities/publication/e8b9049f-8596-4d9b-a997-984193fa2039>
5. Vasylyk V., Danylchenko L., Radyk D. Technological methods of workpieces manufacturing. Metal Casting: Manual / V. Vasylyk, L. Danylchenko, D. Radyk. Edited by L. Dzhydzhora. – Ternopil: Vector, 2021. – 2023 p.
https://web.kpi.kharkov.ua/foreign/wp-content/uploads/sites/194/2025/08/Metal_Casting_Vasylyk_Danylchenko_Radyk-1.pdf
6. Методичні вказівки з англійської мови для самостійного опанування студентами граматичної теми Часи групи Perfect = Methodological instructions in the English language for students' self-study of Perfect Tenses/ уклад. Саламатіна А. В., Шеїна Л. О., Мох Ю. А. Харків НТУ „ХПІ”. 2020. 47 с.
<https://web.kpi.kharkov.ua/foreign/wp-content/uploads/sites/194/2023/02/Metodychka-PERFECT-1.pdf>
7. Читаємо та слухаємо BBC [Електронний ресурс] : метод. вказівки до виконання самостійних завдань з читання та аудіювання до змістовного модуля "Пошук та обробка інформації". Ч. 1 / уклад.: О. Я. Лазарева, О. О. Ковтун, Т. С. Чудовська ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2023. – 40 с. – Англ. мовою. – URI:
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/64149>
8. Методичні вказівки з англійської мови для самостійної роботи студентів 1 року навчання спеціальностей Інструментальне виробництво, Металорізальні верстати та системи = Methodological instructions in the English language for 1st year students' self-study in specialties Instrumental production, Cutting machine tools and systems / уклад. Левін Є.Д., Левін О.Є. Харків НТУ „ХПІ”. - 30 с. 2024.
<https://web.kpi.kharkov.ua/foreign/wp-content/uploads/sites/194/2024/08/Verstaty.pdf>

Додаткова література

1. Методичні вказівки до виконання самостійних завдань з читання та аудіювання до змістовного модуля «Пошук та обробка інформації». Частина 1 / уклад. О.Я. Лазарева, О.О. Ковтун, Т.С. Чудовська – Харків: НТУ «ХПІ». – 40 с. 2023.
<https://web.kpi.kharkov.ua/foreign/wp-content/uploads/sites/194/2023/09/2-mod-SelfStudy-Part-1.pdf>
2. Методичні вказівки до виконання самостійних завдань з читання та аудіювання до змістовного модуля «Пошук та обробка інформації». Частина 2 / уклад. О.Я. Лазарева, О.О. Ковтун, Т.С. Чудовська – Харків: НТУ «ХПІ». – 32 с. 2023.
<https://web.kpi.kharkov.ua/foreign/wp-content/uploads/sites/194/2023/09/2-mod-SelfStudy-Part-2.pdf>
3. Методичні вказівки до виконання самостійних завдань з читання та аудіювання до змістовного модуля «Формулювання ідей» / уклад. О.Я. Лазарева, О.О. Ковтун, Т.С. Чудовська – Харків: НТУ «ХПІ». – 52 с. 2023.

<https://web.kpi.kharkov.ua/foreign/wp-content/uploads/sites/194/2023/09/3-Mod-Self-study.pdf>

4. Практична граматики англійської мови. Синтаксис. Методичні вказівки з англійської мови для здобувачів освіти 4 курсу денної та заочної форм навчання = Practical English Grammar. Syntax. Methodological instructions in the English language for fourth-year full-time and part-time students / уклад. Левін О.Є. Харків НТУ «ХПІ». – 93 с. 2024.

<https://web.kpi.kharkov.ua/foreign/wp-content/uploads/sites/194/2024/09/Syntax-1.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Online resource portal - www.englishforacademicstudy.com
2. The 51 Best Wine Books For 2022 - <https://californiawineryadvisor.com/best-wine-books/>
3. British council for English teachers and learners - <https://www.britishcouncil.org/>
4. IELTS materials - <https://www.ielts.org/about-ielts/downloads>
5. Online Dictionaries - <http://www.bucknell.edu/rbeard/diction/html>
6. English for Science Links <http://www.hut.fi/rvilmi/EST>
7. Advice on Academic Writing <http://www.utoronto.ca/writing/>

Система оцінювання

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається відповідальним лектором за темами, видами занять, тощо у відповідності до силабусу і є інтегральною оцінкою результатів усіх вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка повинна відображати всі оцінки за складовими навчального процесу з урахуванням їх вагових показників k :

Поточний контроль (практичні, семінарські, лабораторні заняття), k_1	Контрольні роботи (за наявності), k_2	Індивідуальне завдання (за наявності), k_3	Підсумковий контроль (для ОК з іспитом), k_4
0,7	0,2	0,1	

Сума коефіцієнтів повинна складати одиницю: $k_1 + k_2 + k_3 + k_4 = 1$. Підбір вагових коефіцієнтів підсумкової оцінки здійснює розробник курсу.

Розрахунок підсумкової оцінки проводиться за формулою:

$$O = P \cdot k_1 + K \cdot k_2 + I \cdot k_3 + Pk \cdot k_4$$

де: P – середньозважена середня оцінка за поточний контроль
 I – оцінка за виконання індивідуального завдання
 K – середньозважена оцінка за контрольні роботи
 Pk – оцінка за підсумковий контроль

$$P = \frac{P_1 \cdot a_1 + P_2 \cdot a_2 + \dots + P_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^n a_i}$$

де: a_i – ваговий коефіцієнт за кожне практичне (семінарське) або лабораторне заняття.

$$K = \frac{K_1 \cdot b_1 + K_2 \cdot b_2 + \dots + K_m \cdot b_m}{\sum_{i=1}^m b_i}$$

де: b_i – ваговий коефіцієнт за кожну контрольну роботу.

Шкала оцінювання

Поточні оцінки за кожну складову ($P, K, I, \dots$) виставляються за 100-бальною шкалою згідно з [положенням «Про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг»](#)

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B

здобувачів вищої освіти» НТУ «ХПІ».

Підсумкова оцінка виставляється відповідно до розрахованої O з округленням до найближчого цілого числа в більшу сторону.

75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

29.08.2025
протокол №1

Завідувач кафедри
Тетяна Гончаренко

29.08.2025

Гарант ОП
Мар'яна СТРИЖАК